

JUSTITISMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 30. oktober 2014
Kontor: Forvaltningsretskontoret
Sagsbeh: Kristian Gyde Poulsen
Sagsnr.: 2014-0030-2566
Dok.: 1329039

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1603 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 2. oktober 2014.

Mette Frederiksen

/

Carsten Madsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1603 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil man inden for de gældende EU-regler og de EU-regler, der aktuelt er under gennemførelse, kunne erstatte de eksisterende anmeldelsesordninger for virksomheder og myndigheder med udpegningen af en data protection officer hos hver enkelt virksomhed/myndighed, og vil dette i givet fald kunne føre til en mere effektiv databeskyttelse?”

Svar:

1. Om de gældende regler i EU's databeskyttelsesdirektiv (direktiv 95/46/EF) kan Justitsministeriet oplyse, at direktivets artikel 18-20 indeholder regler om anmeldelse og forudgående kontrol. Det følger af artikel 18, stk. 1, at medlemsstaterne fastsætter bestemmelser om, at den registeransvarlige eller dennes eventuelle repræsentant forud for iværksættelsen af en behandling, der helt eller delvis udføres ved brug af elektronisk databehandling, eller en række sådanne behandlinger, hvis formål er identiske eller indbyrdes relaterede, skal foretage anmeldelse til den i artikel 28 omhandlede tilsynsmyndighed.

Det følger af artikel 18, stk. 2, 2. pind, at medlemsstaterne kan give mulighed for forenklet anmeldelse eller fritagelse for anmeldelse i bl.a. tilfælde, hvor de registeransvarlige i overensstemmelse med den nationale lovgivning, som de er underlagt, udpeger en person med ansvar for beskyttelse af personoplysninger, som bl.a. har til opgave 1) i fuld uafhængighed at sikre den interne anvendelse af de nationale bestemmelser, der er truffet i medfør af direktivet, og 2) at føre et register over de behandlinger, der gennemføres af den registeransvarlige, og som omfatter de i artikel 21, stk. 2, omhandlede oplysninger, for på denne måde at sikre, at det ikke er sandsynligt, at de registreredes rettigheder og frihedsrettigheder vil kunne krænkes som følge af behandlingen.

Om denne undtagelsesmulighed er anført følgende i Registerudvalgets betænkning nr. 1345/1997 om behandling af personoplysninger, s. 336-337:

”Den i artikel 18, stk. 2, 2. pind, skitserede mulighed for undtagelse er ikke anvendt. Undtagelsesbestemmelsen forudsætter udpegelsen af en person med ansvar for beskyttelse af personoplysninger. Den udpegede person skal bl.a. have til opgave i fuld uafhængighed at sikre den interne anvendelse af de nationale bestemmelser, der er truffet i medfør af direktivet. Endvidere skal vedkommende have til opgave at føre et register over de behandlinger, der gennemføres af den dataansvarlige, og

som omfatter de i artikel 21, stk. 1, omhandlede oplysninger. Der findes ingen tilsvarende konstruktion i den nugældende registerlovgivning. I den føderale tyske databeskyttelseslov er der i dag regler om udpegning af en uafhængig ”databeskyttelsesofficer” i virksomheder m.v. med over et vist antal ansatte. Denne ”officer” skal føre et vist tilsyn med overholdelsen af lovgivningen på området samt føre en fortegnelse over de behandlinger, som finder sted i den pågældende virksomhed.

Indførelsen af en sådan ordning vil rejse en række problemstillinger af ansættelsesretlig og ledelsesmæssig karakter, navnlig som følge af kravet om at den pågældende person skal fungere i fuld uafhængighed. F.eks. vil der kunne opstå problemer i tilfælde af uenighed mellem ledelsen i en myndighed eller virksomhed og den pågældende person, ligesom der også i det daglige samarbejde vil kunne opstå problemer. Udvalget er endvidere af den opfattelse, at et krav om udpegelse af en person, som har ansvaret for at påse overholdelsen af reglerne i lovudkastet, vil pålægge virksomhederne en stor byrde. Hertil kommer, at udvalget finder det væsentligt, at tilsynet føres centralt af instanser med en særlig ekspertise på området samt erfaringer med behandlinger, som foretages for *alle* typer af virksomheder, hvorved det sikres, at praksisdannelsen bliver ensartet og sammenhængende. Ordningen er under alle omstændigheder heller ikke egnet til at finde anvendelse i mindre virksomheder, institutioner m.v. På denne baggrund har udvalget ikke foreslået indførelsen af en sådan ordning.”

Undtagelsesmuligheden i artikel 18, stk. 2, 2. pind, er således ikke implementeret i Danmark. Justitsministeriet er imidlertid bekendt med, at dette er tilfældet i Sverige, Tyskland, og Norge (direktivet gælder også for EØS-landene, jf. EØS-komitéens beslutning nr. 83/1999 af 25. juni 1999).

2. Muligheden for at udpege databeskyttelsesansvarlige indgår også i det forslag til en generel databeskyttelsesforordning, som i øjeblikket forhandles i EU. Det følger således af den affattelse af forslaget artikel 35, som for tiden er under forhandling på arbejdsgruppeniveau, at den dataansvarlige eller databehandleren *kan* udpege en databeskyttelsesansvarlig. Hvis EU-lovgivning eller en medlemsstats lovgivning stiller krav herom, *skal* den dataansvarlige eller databehandleren udpege en databeskyttelsesansvarlig.

Artikel 35 til 37 i forordningsforslaget indeholder regler, der finder anvendelse, såfremt der udpeges en databeskyttelsesansvarlig.

Det fremgår af artikel 35, stk. 5, at den databeskyttelsesansvarlige skal udpeges på baggrund af professionelle kvaliteter og især dennes ekspertviden

om databeskyttelseslovgivning og -praksis samt evne til at udføre de opgaver, som følger af forordningen.

Den databeskyttelsesansvarlige tildeles ved forordningen en høj grad af beskyttelse i ansættelsen. Det følger bl.a. af artikel 35, stk. 7, at den databeskyttelsesansvarlige i sin embedsperiode som udgangspunkt kun kan afskediges, såfremt denne ikke længere opfylder betingelserne for at varetage de opgaver, som pålægges efter forordningen.

Det følger af artikel 36, stk. 1, at den databeskyttelsesansvarlige for at kunne udføre sine opgaver skal inddrages tilstrækkeligt og rettidigt i alle spørgsmål vedrørende beskyttelse af personoplysninger. Den dataansvarlige eller databehandleren skal støtte den databeskyttelsesansvarlige i udførelsen af disse opgaver såvel ved at tilvejebringe ressourcer, som er nødvendige, som ved at give adgang til personoplysninger og databehandlinger, jf. artikel 36, stk. 2.

Forordningsforslaget indeholder i artikel 36, stk. 3 og 4, desuden bestemmelser, der har til formål at sikre, at den databeskyttelsesansvarlige skal kunne handle uafhængigt i forbindelse med udførelsen af dennes opgaver og ikke må modtage instruktioner om udøvelsen af disse opgaver.

Om den databeskyttelsesansvarliges opgaver fremgår det af forordningens artikel 37, at den databeskyttelsesansvarlige bl.a. skal oplyse og rådgive den dataansvarlige eller databehandleren om deres forpligtelser i henhold til forordningen samt overvåge overholdelsen af forordningen.

Det bemærkes, at den anmeldelsesordning, som er indeholdt i persondataloven (og det gældende databeskyttelsesdirektiv), ikke foreslås videreført i forordningsforslaget. I stedet lægges der i forslagens artikel 28, stk. 1, op til, at den dataansvarlige skal opbevare optegnelser over de behandlinger af personoplysninger, som foretages. Disse optegnelser skal bl.a. indeholde oplysning om navn og kontaktoplysninger for den dataansvarlige og formålet med behandlingen. Efter artikel 28, stk. 2, litra a, skal også databehandleren opbevare optegnelser over de behandlinger af personoplysninger, som foretages på den dataansvarliges vegne. Kravet om opbevaring af optegnelser kan ikke fraviges ved, at der udpeges en databeskyttelsesansvarlig.

3. Med forslaget om en ny generel EU-retsakt på databeskyttelsesområdet lægges op til, at området fremover reguleres af en forordning. Det følger af

artikel 288 i EUF-Traktaten, at forordninger er almenyldige og gælder umiddelbart i hver medlemsstat. En forordning gælder således direkte – på samme måde som en lov – i medlemsstaterne, og danske myndigheder, virksomheder og borgere har pligt til at rette sig efter en forordning.

4. Justitsministeriet kan oplyse, at der på rådsmødet for retlige og indre anliggender den 9. og 10. oktober 2014 blev opnået politisk enighed om forordningsforslagets kapitel 4, hvori ovennævnte bestemmelser indgår. Enigheden blev opnået med forbehold for, at den ikke er til hinder for, at man på et senere tidspunkt i forhandlingerne vender tilbage til teksten, at den ikke berører udestående horisontale spørgsmål (om f.eks. valget af retsakt), og at den ikke giver formandskabet beføjelse til at indgå i trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet.

På mødet i Folketingets Europaudvalg den 3. oktober 2014 orienterede justitsministeren udvalget om, at regeringen kunne tilslutte sig den foreslåede enighed om kapitel 4 med de nævnte forbehold.

5. Justitsministeriet er ikke bekendt med undersøgelser af, om erstatning af anmeldelsesordninger med ordninger med databeskyttelsesansvarlige fører til en mere effektiv databeskyttelse. Ministeriet finder derfor ikke grundlag for at udtale sig herom.